

PRZEWODNIK DO
SAMODZIELNEGO ZWIEDZANIA
POLISH

LEGISLATIVE ASSEMBLY
of BRITISH COLUMBIA

Witamy w budynkach Parlamentu Kolumbii Brytyjskiej

Niniejsza broszura zawiera opis architektonicznego i historycznego znaczenia tych będących w użyciu budynków, które są domem dla Zgromadzenia Ustawodawczego Kolumbii Brytyjskiej. Informacje są przedstawione w sposób, który ma pomóc w samodzielnym zwiedzaniu budynków.

Budynki Parlamentu i otaczające je obszary znajdują się na rodzimych terytoriach mieszkańców Lekwungen (wymawiane Le-KŁONG-en). Obecnie znani jako Pierwsze Narody Songhee i Esquimalt, ci rdzenni mieszkańcy z grupy etnicznej Coast Salish mają bogatą kulturę i historię sięgającą tysięcy lat.

Mamy nadzieję, że będziecie Państwo zadowoleni z wizyty.

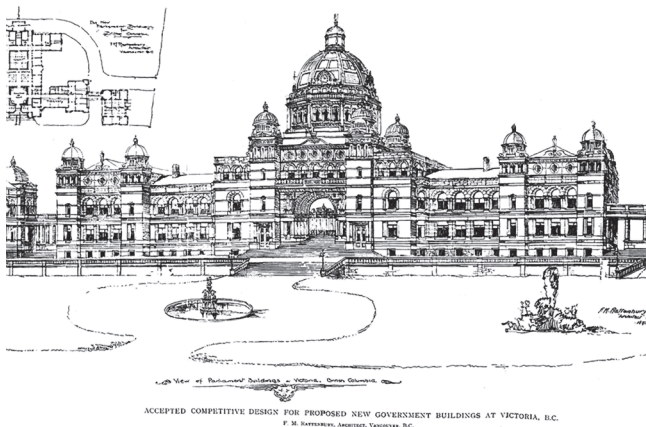
KLATKI DLA PTAKÓW

Budowa pierwszych budynków legislacyjnych w tym miejscu, znanych jako „klatki dla ptaków”, rozpoczęła się w 1859 r. i została ukończona w 1864 r. Budynki te zostały opisane w prasie tamtych czasów jako „mieszany styl architektury, najnowsza moda na chińską pagodę, szwajcarska chata i fantazyjne klatki dla ptaków z włoskiej willi.”

Klatki dla ptaków służyły jako budynki stołeczne jeszcze po tym, jak Kolumbia Brytyjska stała się prowincją w 1871 roku. Jednak na początku lat 90-tych XIX wieku były już za małe, aby zaspokoić potrzeby rosnącej populacji.

W 1892 r. odbył się konkurs architektoniczny na projekt nowego budynku Parlamentu. Z 65 zestawów rysunków przesłanych przez konkurujących z całej Ameryki Północnej, wybrano rysunki 25-letniego architekta Francis Mawsona Rattenbury. Ten projekt był jego pierwszym dużym zleceniem, po którego pomyślnym zakończeniu zaprojektował on jeszcze kilka innych znanych budowli w Kolumbii Brytyjskiej.

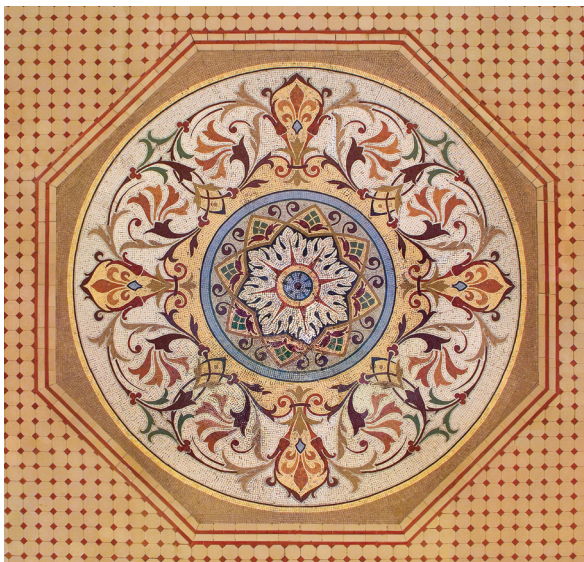

PROJEKT BUDYNKU PARLAMENTU

Budowa nowych budynków Parlamentu rozpoczęła się w 1893 r. i została ukończona z końcem 1897 r. Budynki Parlamentu zostały oficjalnie otwarte 10 lutego 1898 r. Różne dobudówki zostały ukończone w latach 1913–1920. Koszt całej budowy wyniósł nieco ponad 2 miliony CAD.

Styl budynków parlamentu został opisany jako „wolny klasyk”, styl renesansowy i romański. Rattenbury zaprojektował budynek tak, aby wykorzystywał on, tam gdzie to możliwe, surowce prowincji. Szary andezyt z wyspy Haddington na wszystkich elewacjach budynku, granit z wyspy Nelson użyty w fundamentach i schodach frontowych, obecnie już zaoksydowane miedziane kopuły i asortyment drewna użytego w boazeriach pomieszczeń wewnętrznych pokazują bogate zasoby naturalne Kolumbii Brytyjskiej. Jako dachówki pierwotnie użyto łupka z zatoki Jervis, chociaż podczas renowacji zastąpiono go łupkiem z Pittsburgha.

Po 70 latach bez regularnych modernizacji, stan budynków Parlamentu uległ znacznemu pogorszeniu. Z przeciekającymi dachami, gnijącymi drewnianymi fundamentami i przestarzałym układem elektrycznym, budynek pokazywał swój wiek. W 1972 r. rząd zobowiązał się do gruntownej restauracji i renowacji budynku kosztem 80 milionów CAD.

DOLNA ROTUNDA

Pośrodku pokoju na podłodze znajduje się ręcznie układana włoska mozaika. Na mozaice umieszczono Shxwtitostel, tradycyjne rzeczne kanoe, wyrzeźbione przez czcigodnego Stevena Pointa, 28-go wicegubernatora Kolumbii Brytyjskiej oraz wodza Tony'ego Hunta, dziedzicznego wodza KwaGulth i mistrza rzeźbiarstwa. Shxwtitostel oznacza „bezpieczne miejsce do przekroczenia rzeki” i reprezentuje ideę pomostu między narodami.

Patrząc w górę, kopuła rozciąga się na wysokość 30,5 metra (100 stóp). Rattenbury wybrał ośmiokątną kopułę w stylu renesansowym, która odróżnia budynek Parlamentu od wielu innych okrągłych neoklasycznych kopuł używanych na amerykańskich budynkach państwowych. Na szczycie kopuły znajduje się dwumetrowy posąg kapitana George'a Vancouvera. Statua wykonana jest z bitej miedzi i pokryta jest 14 karatowym złotem.

HERB KOLUMBII BRYTYJSKIEJ

Przyjęty w 1987 r. herb Kolumbii Brytyjskiej zawiera elementy naszej kolonialnej przeszłości i naturalnego splendoru prowincji. Koronowany lew stojący na koronie reprezentuje królewski herb Jej Królewskiej Mości Królowej Elżbiety II. Niebieskie paski na tarczy przedstawiają Ocean Spokojny, a białe paski odzwierciedlają ośnieżone Góry Skaliste. Zachodzące słońce wskazuje na to, że B.C. jest najbardziej wysuniętą na zachód prowincją Kanady. Po lewej jeleni wapiti (lub łos) reprezentuje dawną kolonię Wyspy Vancouver, zaś gruboroga owca kanadyjska po prawej stronie reprezentuje byłą kolonię kontynentalną Kolumbii Brytyjskiej. Motto na dole - „splendor sine occasu” - jest zapisane po łacinie i zasadniczo oznacza „Piękno bez umniejszania” lub „Piękno bez końca”. Wokół szyi lwa i dolnej części herbu znajduje się girlanda z derenia - prowincjonalnego kwiatu B.C. od 1956 roku.

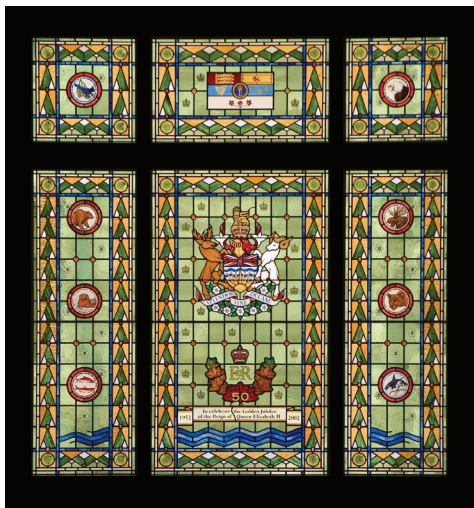

SALA HONOROWA

Dziś Sala Honorowa służy do specjalnych funkcji i przyjęć, ale czterdzieści lat temu wciąż jeszcze służyła jako przestrzeń biurowa dla byłego Departamentu Gruntów i Lasów. W tym czasie sala była podzielona na kabiny z czerwonym linoleum na podłodze. Podczas renowacji odkryto sufit tego pokoju i przywrócono go do pierwotnego stylu wczesnego francuskiego renesansu. Kiedy zdarto linoleum, konserwatorzy odzyskali oryginalny parkiet z miejscowej jodły Douglas.

WITRAŻ

OKNO ŻŁOTEGO JUBILEUSZU KRÓLOWEJ ELŻBIETY II

Okno Złotego Jubileuszu było prezentem rządu Kolumbii Brytyjskiej dla Jej Królewskiej Mości, Królowej Elżbiety II, z okazji jej Złotego Jubileuszu w 2002 r. Zostało wykonane przez dwóch rzemieślników z Wiktorii, Edwarda Schaefera i Thomasa Mercera. W najwyższej części zauważysz kanadyjski sztandar królewski Jej Królewskiej Mości. Jest to osobista kanadyjska flaga królowej, która jest wywieszana tylko wtedy, gdy Jej Wysokość przebywa w Kanadzie.

Widoczne są też różne symbole B.C., w tym regionalny ptak naszej prowincji, modrosójka czarnogłowa, nasza regionalna ryba, łosoś pacyficzny i nasz lokalny kamień szlachetny, jadeit, na co wskazują zielone wstawki u dołu.

OKNO DIAMENTOWEGO JUBILEUSZU KRÓLOWEJ WIKTORII

Okno diamentowego jubileuszu zostało zamówione z okazji diamentowego jubileuszu, sześćdziesiątego roku panowania Jej Królewskiej Mości Królowej Wiktorii, w 1897 roku. Po lewej stronie znajduje się data wstąpienia na tron 18-letniej królowej Wiktorii (1837), a po prawej jest data jej Diamentowego Jubileuszu (1897). Litery „V” i „R” oznaczają łacińskie „Victoria Regina” czyli „Królowa Wiktorja”.

Okno diamentowego jubileuszu pierwotnie znajdowało się na drugim piętrze za Izbą Parlamentarną. W 1912 roku z powodu budowy nowej biblioteki przyparlamentarnej, okno to zostało umieszczone w piwnicy w celu bezpiecznego przechowania, gdzie pozostało przez następne 62 lata, dopóki nie zostało odnalezione podczas renowacji w 1974 r.

W górnej części okna zobaczysz oryginalny herb Kolumbii Brytyjskiej. Rząd zaadoptował ten herb na mocy wewnętrznej instrukcji Rady w 1895 r. Zawiera on wiele takich samych symboli jak dziś, jednak brytyjscy urzędnicy nie mogli zaakceptować tego projektu. Za niewłaściwe uznano umieszczenie flagi brytyjskiej na tarczy w gorszej pozycji niż zachodzące słońce, ponieważ było to sprzeczne z popularnym wówczas powiedzeniem, że „słońce nigdy nie zachodzi nad Imperium Brytyjskim”. Kwiaty w oryginale są emblematami Zjednoczonego Królestwa: purpurowy osiet Szkocji, zielona koniczyna Irlandii, różowa róża Tudorów z Anglii i żółty żonkil Walii.

OKNA SCHODOWE

Wchodząc po schodach do Rotundy Pamięci, zauważysz zestaw witraży z cytataми angielskich pisarzy i myślicieli z 17-go i 18-go wieku, zamieszczonych tutaj, aby inspirować ustawodawców i obserwatorów, gdy zbliżają się do Izby Parlamentarnej.

ROTUNDA PAMIĘCI

Rotunda Pamięci zyskała swoją nazwę, ponieważ jest miejscem wielu pomników wojennych poświęconych mieszkańcom Kolumbii Brytyjskiej, którzy oddali życie za Kanadę. Księga Pamięci zawiera nazwiska urzędników służby cywilnej Kolumbii Brytyjskiej, którzy służyli jako żołnierze i którzy zginęli podczas pierwszej i drugiej wojny światowej.

Pośrodku Rotundy Pamięci znajduje się otwarty krąg otoczony pierścieniem z ciemnego marmuru z Tennessee. Ściany wyłożone są dwoma kolorami tego marmuru i są inkrustowane 23-karatowym złotem, którego użyto podczas renowacji. Podłoga to terrazzo wykonane z niewielkich okruchów marmuru i granitu, które zostały sprowadzone z Włoch.

Kopułę Rotundy Pamięci zdobią cztery obrazy reprezentując główne gałęzie gospodarki wczesnej Kolumbii Brytyjskiej: leśnictwo, rybołówstwo, rolnictwo i górnictwo. Malowane na płótnie w 1935 roku przez George'a H. Southwella, zostały zamontowane w 1952 roku.

WEJŚCIE CEREMONIALNE

Ceremonialne wejście daje dostęp do Rotundy Pamięci i prowadzi bezpośrednio do Izby Parlamentu - fizycznego i symbolicznego serca tych budynków. Używa się go tylko w najbardziej wyjątkowych sytuacjach, w tym każdego roku w lutym, kiedy wicegubernator wstępuje do budynków, aby otworzyć nową sesję parlamentu. Jej Wysokość, Królowa Elżbieta II, ostatnio weszła przez te drzwi w marcu 1983 roku.

2 grudnia 1998 r. został ustanowiony nowy precedens, kiedy wódz Joseph Gosnell wszedł przez Ceremonialne Wejście, aby przemówić do Zgromadzenia Ustawodawczego zza bariery Izby podczas debaty na temat Aktu Końcowego Porozumienia Nisga. Podążyło za nim wielu wodzów Pierwszych Narodów, którzy uczestniczyli w zawarciu umów traktatowych.

IZBA PARLAMENTARNA

Komnata o wymiarach 12 na 18 metrów (40 na 60 stóp) jest wyłożona brązowym włoskim marmurem i ozdobiona 22 kolumnami z zielonego, białego i fioletowego włoskiego marmuru. Sufit jest wykończony złotem i ma cztery kopułowe świetliki z witrażami. Duże lampy z kutego żelaza są replikami lamp, które wisiały w komnacie w 1898 roku.

Wewnątrz Izby wybrani członkowie Zgromadzenia Ustawodawczego (Members of the Legislative Assembly, w skrócie MLA) służą jako członkowie rządu lub członkowie opozycji. Rządowi członkowie Zgromadzenia Ustawodawczego to posłowie należący do partii politycznej, która wygrywa największą liczbę miejsc w wyborach powszechnych. Partia polityczna, która zdobędzie drugą co do wielkości liczbę miejsc, stanowi oficjalną opozycję. Posłowie z innych partii politycznych i posłowie niezależni są również

częścią opozycji. Rolą posłów opozycji jest kwestionowanie działań rządu i przedstawianie alternatyw dla istniejącej polityki.

Podczas sesji parlamentu deputowani są odpowiedzialni za badanie, debatę i głosowanie nad wszystkimi projektowanymi ustawami (zwanymi projektami ustaw) wprowadzanymi w parlamencie, zwanym także Izbą. Ponadto, analizują i zatwierdzają rządowe propozycje wydatków budżetowych (zwane kosztorysami) oraz zadają pytania dotyczące planów i działań rządu.

Innym ważnym sposobem, w jaki posłowie służą swoim wyborcom, jest reprezentowanie ich poglądów w Izbie i poruszanie lokalnych problemów, które ich dotyczą. Posłowie służą jako ważny łącznik między społeczeństwem a rządem, pomagając ludziom w ich okręgach wyborczych uzyskać dostęp do programów i agencji rządowych.

ŁAWY POSELSKIE

Izba podzielona jest na rzędy biurek po obu stronach podłogi. Tradycyjnie rząd siedzi po prawej stronie, a opozycja po lewej stronie Marszałka. W pierwszym parlamencie B.C. w 1872 r. było 25 deputowanych. Obecnie z całej Kolumbii Brytyjskiej wybranych jest 87 posłów, którzy służą w Zgromadzeniu Ustawodawczym.

KRZESŁO MARSZAŁKA

Na drugim końcu sali znajduje się krzesło Marszałka. Marszałkiem jest poseł wybrany na przewodniczącego debat, który pilnuje, aby Izba przestrzegała ustalonych zasad zachowania i procedur. Marszałek jest wybierany w tajnym głosowaniu przez wszystkich deputowanych. Po wybraniu, Marszałek musi zachowywać się w sposób bezstronny i jest odpowiedzialny za zagwarantowanie uczciwego i bezstronnego traktowania wszystkim deputowanym bez względu na to, do której należą partii.

STÓŁ SEKRETARZA

Stół przed krzesłem Marszałka jest stołem sekretarza. Zasiadają tutaj Sekretarz Izby i sekretarze asystenci gotowi doradzać marszałkowi i deputowanym w kwestiach procedury parlamentarnej.

GALERIA PUBLICZNA

Galerie publiczne to miejsca znajdujące się na trzecim piętrze, które wychodzą na Izbę i są otwarte dla publiczności podczas obrad Zgromadzenia Ustawodawczego.

GALERIA PRASOWA

Pierwszy rząd galerii bezpośrednio nad krzesłem Marszałka jest zarezerwowany dla przedstawicieli mediów, którzy mają za zadanie przekazywać wiadomości o Zgromadzeniu Ustawodawczym i rządzie prowincji.

BUŁAWA

Przed wiekami buława była osobistą bronią oficera porządkowego, a także symbolem jego urzędu i władzy, prezentując insygnia królewskie ludziom, którzy nie potrafili czytać.

W dzisiejszych czasach buława stała się symbolem władzy Izby i Marszałka i musi być obecna na stole sekretarza, aby Zgromadzenie Ustawodawcze mogło prowadzić działalność. Jej obecność oznacza, że Parlament jest w trakcie sesji, przy pełnej wiedzy i zgodzie monarchy.

Na tym kończy się zwiedzanie budynków Parlamentu.
Dziękujemy za zainteresowanie.

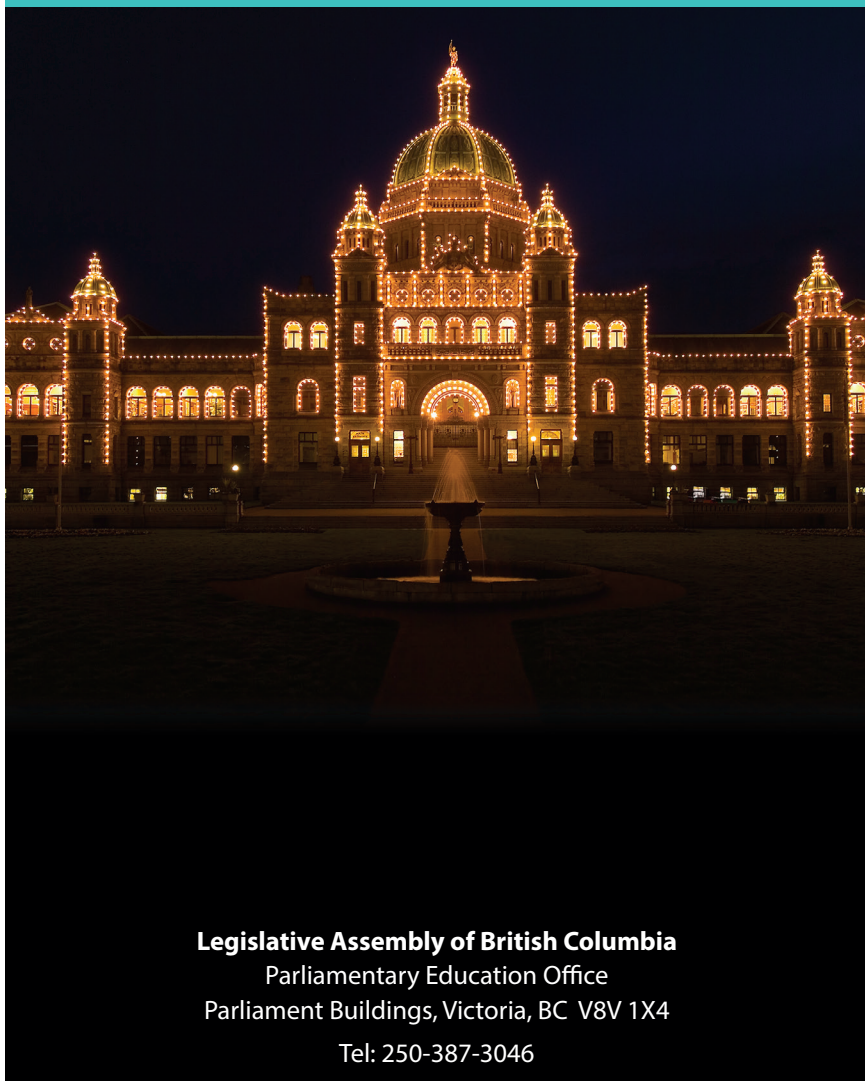
Mamy nadzieję, że jesteście Państwo zadowoleni z wizyty.

W celu uzyskania dalszych informacji, prosimy odwiedzić
stronę internetową pod adresem

www.leg.bc.ca

LEGISLATIVE ASSEMBLY
of BRITISH COLUMBIA

Legislative Assembly of British Columbia
Parliamentary Education Office
Parliament Buildings, Victoria, BC V8V 1X4
Tel: 250-387-3046

**Po wyjściu z budynku prosimy odwiedzić
parlamentarny sklep z pamiątkami.**